

Čebelarjeva opravila v aprilu

Tomaž Granda (tomaz_granda@hotmail.com)

V aprilu se narava dodobra prebudi in čebelam ponudi nektar in velike količine cvetnega prahu. Hkrati se povečuje tudi obseg zalege, odvisen od kakovosti matice, vremenskih razmer in dotoka hrane. Med pregledi lahko opazimo prvi večji vnos letošnjega medu in cvetnega prahu.

Foto: Jernej Auguštin

Satje, neprimerno za nadaljnjo uporabo

Pregled

Posebno pozornost mora čebelar nameniti širjenju družine in ob dobri paši dodajanju satnic. Sicer se v družini pojavi rojilno razpoloženje, čebele začno vleči prve matičnike, in če čebelar ne poseže v panj, se pojavijo tudi prvi roji. Dodajanje satnic je nujno, saj mora čebelar v skladu z dobro čebelarsko prakso umikati iz uporabe temno, večkrat zaleženo satje. Sam poskušam doseči menjavo približno tretjine satja v sezoni. Menjava satja je pomemben preventivni ukrep, saj se v satju lahko zadržujejo spore bakterij in gliv. Prav tako se z vsako generacijo čebel prostornina satnih celic manjša, kar lahko vpliva na velikost čebel. Točenje iz starejšega satja je lahko tudi tvegano, če uporabljamo sredstva za zatiranje varoj, katerih aktivna snov se lahko nabira v vosku in prehaja v med.

Čebelje družine v aprilu pregledujem v najtoplejšem delu dneva. Takrat je čebel v panju najmanj, kar olajša in skrajša čas pregleda. Če v marcu še nisem širil družine, to naredim v začetku aprila, če so za to ustrezni pogoji. Z dodajanjem že zgrajenih satov povečam površino, kjer bo matica zalegala. Ko družina zaseda celotno plodišče in podseda, začnem prevešati. Odkrito čebeljo zalego prestavim (prevesim) v medišče. Če ti sati vsebujejo zimsko zalogo, jih označim z risalnim žebličkom, saj si ne želim točiti ostankov sladkorne raztopine (sladkorne krme). Pri prevešanju proti koncu meseca aprila sem izjemno pozoren na stanje v naravi, saj se bliža cvetenje robinije (pri meni večinoma v začetku maja). Če robinja ne pozebe, v aprilu v nakladnih panjih čebeljim družinam dodam čebele in zalego iz rezervnih družin in s tem povečam njihovo številčnost in moč. Posledično so čebelje

družine sposobne na glavni paši izkoristiti večje količine nektarja. Pred posegom pregledam obe družini ter se na podlagi strnjenosti zalege in njene količine odločim, katero matico bom obdržal. Matično rešetko vstavim med prvo in drugo naklado in panju dodam tretjo naklado. Med drugo in tretjo naklado vstavim časopisni papir, ki ga nekoliko naluknjam, ter na to mesto vstavim še lesen, okoli centimeter debel okvir z izrezanim žrelom. Nato v sredino zgornje naklade zložim sate z zalego in čebelami iz rezervne družine, ki jih označim z risalnim žebličkom. Dodam 1–2 nezgrajena sata, preostali prostor pa dopolnim z že zgrajenimi sati. Rezervne družine ne preselim v celoti. Dva do tri sate, na katerih je tudi matica, obdržim in prazen prostor zapolnim s sati. V oslavljeni rezervni družini pustim sate z zimskimi zalogami, saj si jih ne želim v medišču gospodarne družine, hkrati so tudi pomemben vir hrane za oslajeno rezervno družino. Po nekaj dneh bodo čebele razgrizle časopis ter se združile s spodnjo družino.

Če brsti robinije pomrznejo, se proti koncu meseca osredotočim na izdelavo prvih narejencev. Doma imam 7- in 9-satne prašilčke. Na začetku sezone družine

Cvetovi robinije (Robinia pseudacacia), pogovorno imenovana kot akacija

Foto: Arhiv CZS

Foto: Tomaž Granda

Osmukanik na pročelju panja

narejam v 9-satne, saj bo imela čebelja družina še celotno sezono čas, da se razvije in razširi. Iz zelo močnih gospodarskih ali rezervnih družin (tistih, ki jih ne prodam) poberem sate za izdelavo narejencev. Za narejence uporabim dva sata pokrite zalege, sat z zimsko zalogo hrane in nezgrajene sate. Po 5–7 dneh novo družino pregledam in potrgam vse zasilne matičnike ter dodam pokrit matičnik iz družin z zelenimi lastnostmi ali kupljenega pri vzrejevalcu matic. Ko se zalega v narejencu poleže, izvedem tudi zatiranje varoj. Narejenec je priporočljivo prepeljati na drugo lokacijo (z veterinarskim potrdilom), saj se tako izognemo vrnitvi pašnih čebel v prejšnjo družino. Z očetom sama izdelujeva prašilčke, kar nama omogoča tudi veliko mero eksperimentiranja.

Foto: Arhiv ČZS

Regrat

Čebele na osmukalniku

Foto: Arhiv ČZS

Če je vreme v aprilu muhasto oz. slabo in čebele nimajo dovolj hrane, jih je treba dohraniti s sladkorno raztopino. Zaradi velike živalnosti družine in velikega obsega zalege je poraba hrane v tem času zelo velika.

April je tudi mesec, ko lahko namestim osmukalnike cvetnega prahu. Te namestim na začetku cvetenja regrata. Prvih nekaj dni pustim odprto mrežico za osmukanje cvetnega prahu ter s tem pripomorem k lažjemu navajanju čebel na novo pročelje panja. Cvetni prah pobiram vsak večer, da ne plesni. Svežega očistim in shranim v zamrzovalniku. Obvezno prekinem osmukanje, če opazim poapnelo zalego ali intenzivno škropljenje sadnega drevja in v času pomanjkanja paše. V AŽ-panjih uporabljam zunanje plastične osmukalnike, v nakladnih pa notranje.

Stanje v naravi

V naravi cvetijo sadno drevje, javorji in druge medovite zelnate rastline, ki omogočajo pridelavo cvetličnega medu. Najbolj medovit je na mojem območju zagotovo regrat, ki najpogosteje raste na degradiranih območjih in močnejše gnojnih travnikih. Sam bolj zagovarjam kakovost kot količino, zato sem bolj vesel vrstno bogatega travnika, s katerega čebelar ponavadi iztrži manj pridelka. V drugi polovici aprila zacveti tudi oljna ogrščica. Čebelnjak imam v ekstenzivni kmetijski krajini, ki zaradi naklonin terena onemogoča intenzivno pridelavo, zato s to pašo nimam izkušenj, vendar lahko čebelar prepelje čebele na pašo, pri čemer pa mora upoštevati predpise.